

INTERVIEW ■ DE ADVOCATE DIE TOMORROWLAND IN HET GEDRANG BRENGT

‘Met mij als minister zouden er dubbel zoveel festivals zijn’

Professionele pretbederver, zuurpruimadvocaat, meester van de azijnpissers; de bijnamen van advocate Griet Cnudde liegen er niet om. Waarom ze de klagende burens blijft verdedigen? ‘Ik ben een idealist. En een kuitbijter’

ANN-SOFIE DEKEYSER

BRUSSEL | We leerden haar vorig jaar kennen toen ze in naam van zes buurtbewoners een klacht indiende tegen de Antwerpse Sinksenfoor en haar slag thuishaalde. Nu willen omwonenden van de Brusselse kerstmarkt Winterpret ook dat ze hen verlost uit hun lawaaijerige lijden en verdedigt ze de misnoegde burens die niet willen weten van de XL-versie van het immens populaire technofestival Tomorrowland.

David tegen Goliath dus, maar dan in een minder heroïsche versie. Het onbegrip is groot voor het groepje burens dat het festival voor honderdduizenden in het gedrang brengt. Over Tomorrowland wil Cnudde met geen woord meer reppen. Een totale communicatiestop om de sereniteit in het debat terug te vinden. Maar Cnudde moet iets kwijt. Ze is woest dat haar cliënten het verwijt krijgen verzuurde nimby's (*not in my backyard, red.*) te zijn.

Maar zijn uw cliënten niet per definitie nimby's? Wat ze zeggen, is toch: ‘Een technofestival vinden we oké, maar niet in onze achtertuin.’

‘Dat zeggen ze eigenlijk niet. Ze vinden feesten dik oké, maar vragen om dat op een manier te doen die hun rechten respecteert. In de ogen van het grote publiek zijn zij nu de onverdraagzamen. Maar je kan het ook omdraaien en zeggen dat wie op die manier wil feesten, de omwonenden de vrijheid ontzegt om niet te participeren.’

Ze worden toch niet verplicht mee te dansen?

‘Neen, maar hun basisrechten worden beknot: hun nachtrust en hun woongenot. Alleen omdat zij in de minderheid zijn tegenover de feestvierders, worden ze niet gehoord. Men stigmatiseert en brandmerkt die minderheid waardoor ze monddood wordt gemaakt. Dat druist regelrecht in tegen de universele rechten van de mens.’

Overdrijft u niet? We spreken hier niet over een systematisch onderdrukte bevolkingsgroep. Dit gaat over enkele mensen

die twee weekends per jaar nachtlawaai zullen horen.

‘Ik zal mij niet uitspreken over Tomorrowland, maar bij elk festival of massa-event horen we dezelfde klachten en telkens worden de klagers beschuldigd van intolerantie. “Waarom verdraag je dat niet, het is toch maar een paar dagen per jaar.” Dat is hetzelfde als zeggen: “Je probleem interesseert mij niet, je moet daar niet mee naar buiten komen.” Dat is vanuit mijn oogpunt als jurist Kafka. Echt Kafka! Essentieel in de grondwet is het recht op vrijheid van meningsuiting. Zeggen dat minderheden maar wakker moeten liggen en het licht van de stroboscoop in hun slaapkamer moeten aanvaarden, is een heel gevaarlijke redenering. Het reële probleem wordt niet erkend. Bovendien worden de klagers voortdurend beledigd. Ik krijg te horen: “Kruip in je put, mediageile hoer”, om nog maar te zwijgen over de scheldwoorden tegen mijn cliënten. Ja, dan stopt het discours.’

U raakt wellicht niet meer af van uw reputatie als pretbederver.

‘Ik zou liever de reputatie krijgen van pretbegeleider. Echt waar, ik ben een onwaarschijnlijk feestbeest. Als we een wedstrijd fuiven zouden houden, win ik gegarandeerd van u. (*lacht*) Oei, mijn lach. Dat was zeker 80 decibel.’

‘Die vlammeende e-mails doen me niets. Ik heb het debat in gang gezet. Een vonk gegeven, waardoor we nu aan het praten zijn. Zolang ze mij niet vermoorden, is het oké. En zo'n vaart zal het niet lopen. Ik slaap zeer goed 's nachts. Ik sta recht in mijn schoenen, ik zoek naar oplossingen die voor beide partijen helend zijn. Een procedure bij de rechtbank is nooit constructief, altijd defensief. Een compromis is voor mij steevast het ultieme. Maar de maatschappij heeft blijkbaar niet de maturiteit om die vorm van oplossing te verkiezen.’

Is het niet de betrachting van een advocaat om zoveel mogelijk in de wacht te slepen voor zijn cliënt?

‘Neen, want dat wreekt zich. Dan is de kans groot dat hij daar een jaar later opnieuw staat.’

Dreigen pretbegeleiders die een compromis verkiezen, met een kortgeding om een dancefestival niet te laten doorgaan? Of stappen ze naar de Raad van State om niet alleen de verhuizing van de Sinksenfoor te eisen, maar meteen ook de vernietiging van het hele Gemeentelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan (RUP)?

‘Nogmaals, ik ga niet in op concrete evenementen. Maar natuurlijk is het zo dat als de tegenpartij niet wil overleggen, ik niet op de grond ga liggen bloeden. Dan pak ik het ganse menu: voorgerecht, hoofdgerecht en nagerecht. Omdat je zo het maximale aantal jokers op zak hebt om achteraf te onderhandelen.’

‘Het mooiste voorbeeld is de Sinksenfoor. Jaren hebben we geprobeerd te praten, men wilde niet luisteren. Dus hebben we de soep heet opgediend en heet laten uitdrinken. We hebben van de rechtbank verkregen dat de kermis al sinds 2013 niet meer op de Gedeempte Zuiderdokken mocht staan, en dat ook de parking met meer dan 1.700 plaatsen moest verdwijnen. Toch hebben we het niet zo hard gespeeld. We zijn opnieuw naar de tegenpartij gestapt: “En, wil je nu nog niet praten?” Dan krijg je een heel andere dynamiek en is men ineens wel bereid zaken te forceren en een

tussenoplossing te zoeken. Omdat ze met hun rug tegen de muur staan en zich dan wel electoraal kunnen verantwoorden. Het is dus niet omdat je veel krijgt, dat je het ook moet nemen. Ik kijk liever of ik kan ruilen, zoals kinderen dat doen, ze vertrekken aan de deur met een ei en komen weer thuis met een halve wasmachine.’

Een balkende ezels, zingende kerkgangsters, een boomhut, een speelplein... allemaal bronnen van ergernis waarvoor de Vlaaming naar de rechter stapt. Klagen we niet veel te veel?

‘Ik denk net dat we hoe langer hoe verdraagzamer worden. Burenruzies zijn er al van in de tijd van de Romeinen. Er kwam vroeger veel geweld bij kijken. Ik heb het nog meegemaakt dat een boer met een jachtgeweer een landschapschilder van zijn erf joeg. En kijk naar Amerika: men gaat niet akkoord met de buurman en schiet hem gewoon overhoop. Wij verdragen net heel veel. Kijk naar wat we gedaan hebben met de bankencrisis: die heeft ons allemaal veel geld gekost, maar niemand die daarvoor op straat is gekomen. In het verleden protesteerden we veel vaker.’

Bij een straatprotest gaat het om een groep mensen die dezelfde boodschap uitdragen. Terwijl een burenruzie toch vaak om egocentrische assertiviteit draait.

‘Als je dat zegt, kies je al kant. Dat doe ik niet.’

Stel dat er een crèche is naast mijn deur en ik klaag over het lawaai van de kinderen. Gaat u mij verdedigen?

‘Neen, want dan bent u onverdraagzaam. Het geluid van spelende kinderen is een natuurlijk geluid dat inherent is aan het kind. Het is geen geluid dat artificieel versterkt wordt door woofers, micro's en boxen. Ik verdedig niet eender wat, ik ben geen intellectuele prostituee. Er is ook nog zoiets als moreel en ethiek. Als ik de burens van grote events verdedig, is dat omdat ik weet dat hun klacht gegronnd is.’

‘Maar u hebt wellicht gelijk dat mensen veel kitteliger zijn geworden. Ze kunnen minder incasseren door de gestresseerde maatschappij waarin we leven. Mensen die misschien wel willen verdragen, maar niet kunnen. Omdat ze te weinig ontspannen, waardoor van elk moment dat nog vrij is, extreem veel verwacht wordt.’

Overigens is het zo dat men subjectief meer druk ervaart, terwijl cijfers net aantonen dat we een pak meer vrije tijd hebben dan vroeger. In 1955 werkte een werknemer nog 2.109 uur per jaar, in 1995 was dat al maar 1.487 uur meer. In nog geen vijftig jaar een daling van zo'n 25 procent dus. Doordat die vrije tijd zo substantieel gestegen is, komt de publieke ruimte onder druk te staan. Die wordt belangrijker als onderdeel van de vrijetijdruimte. Massa-events vergen een grondige analyse van de verschillende belangen en een weloverwogen plan om conflicten en overlast te vermijden. Vogelpik is niet aan de orde.’

U voorspelt nog meer conflicten over grote evenementen?

‘Er volgen er zeker nog. Het organiseren van massa-events is vrij nieuw, de overheid heeft daar nog geen enkele visie over ontwikkeld. Hoe moeten wij een kermis houden in de stad? Of feesten met 300.000 mensen? Men weet het gewoon niet. En ik zie weinig bereidheid om een oplossing te zoeken. Terwijl we in ons drukbevolkt Vlaanderen meer dan 300

‘Zeggen dat minderheden maar wakker moeten liggen en het licht van de stroboscoop in hun slaapkamer moeten aanvaarden, is een heel gevaarlijke redenering’

‘Ik verdedig niet eender wat, ik ben geen intellectuele prostituee. Er is ook nog zoiets als moreel en ethiek. Als ik de burens van grote events verdedig, is dat omdat ik weet dat hun klacht gegronnd is’

festivals hebben. En de behoefte eraan stijgt. Er is zo'n festival - ik zal de naam niet noemen - dat spreekt over liefde en verbondenheid, dat is de nieuwe religie van jonge mensen. We moeten hen dat gunnen, maar als politici geen bewust beleid vormen, is het binnenkort gedaan met onze nachtrust en woongenot.'

Wat stelt u voor?

De politiek moet Vlaanderen screenen op zijn potentiële feestlocaties, zoals men dat ook heeft gedaan voor windturbines. Welke gebieden komen in aanmerking, welke zijn totaal niet geschikt enzovoort. Nu doen windboeren niet langer lukraak een aanvraag, waar dan 3.000 bezwaarschriften op komen.

Tot zover de bruisende stad.

Dan moeten alle events op industrieterreinen plaatsvinden.

'Dat niet. Maar men moet zich de vraag stellen of de stad een ideale locatie is voor een massa-event. Op een bepaald moment moet een maatschappij aanvaarden dat er grenzen zijn. Dat een festival dat heel succesvol is en ons land op de wereldkaart zet, aan de verleiding moet weerstaan om het volgende jaar te verdubbelen. En om niet één lichtshow, maar er elke avond een te geven. En ook elke avond vuurwerk en noem maar op. Een overheid moet dat marktgestuurde denken van vraag en aanbod corrigeren.'

'Organisatoren moeten ook creatief zijn. Architect Dirk Coopman bedacht voor ons een plan met danseilanden, cirkels van muziekboxen waarbinnen gefeest wordt. Er is minder decibel aan de bron nodig, de boxen hangen op oorhoogte en het geluid draagt veel minder ver. Of men kan putten uitgraven in een festivalweide en de randen verhogen als akoestische buffer. Er zijn dus mogelijkheden. Ik kan morgen 300.000 mensen uitnodigen die uit de bol gaan op techno, en buiten een straal van één kilometer zullen de burens kunnen slapen. Mocht ik minister zijn, zouden er volgend jaar dubbel zoveel festivals zijn, ik zweer het u.'

'Ik ben een onwaarschijnlijk feestbeest. Als we een wedstrijd fuiven zouden houden, win ik gegarandeerd van u', zegt Griet Cnudde. © Wim Kempnaers